

Het rooftop symposium 2022: een terugblik

Key-note

We traptten het symposium af met een verpletterende key-note door Onno Dwars, CEO Ballast Nedam Development. De revolutie gaat volgens hem hard, maar niet hard genoeg. Zijn visie: Als je je niet om de natuur bekommert, bekommer je je niet om jezelf. Volgens hem heeft de bouwsector een morele verplichting de biodiversiteit te herstellen. De mens is als een kanarie in de kolenmijn, en elk gebouw is een milieudelict. Binnen Ballast Nedam Development zet hij radicale stappen. Zo bouwt het bedrijf geen gebouwen op gas meer, ook keert hij geen bonnetjes uit waar 'bloed' aan zit. Dit betekent geen restaurant bonnetje met vlees erop. Dat verduurzamen geld kost is volgens hem geen argument. Integendeel, vergroenen van gebouwen en openbare ruimte genereert juist geld. Sinds hun omslag is Ballast Nedam Development in omvang verviervoudigd.

Rooftop residency

Tijdens Rooftop Residency onderzochten landschapsarchitect Harro de Jong en stadsgeograaf Martijn Duineveld de potentie van het dakenlandschap voor Amstel III. Ze kampeerden een week lang op het dak in Amsterdam Zuidoost om de mogelijkheden van de dakenwoestijn te ervaren. Ze gingen de dialoog aan met lokale projectontwikkelaars en bewoners om inspiratie op te doen en plannen te smeden voor een algehele dakenvisie.

Een greep uit de uitkomsten:

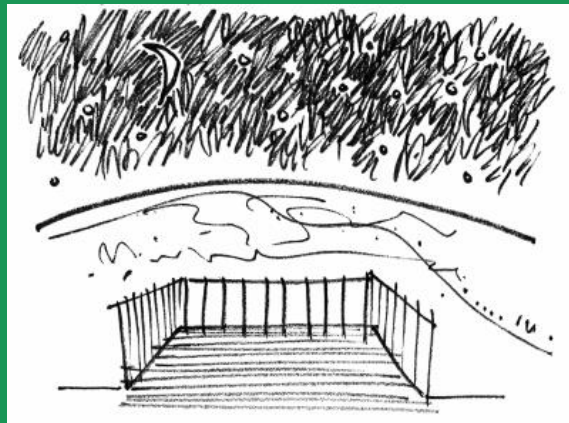
De aandoenlijkheidshypothese

Het maaiveld mag dan nog zo chaotisch en onrustig zijn, van boven af gezien is de wereld lief.

Lieve kleine autootjes rijden liefjes door schattige lieve landschapjes. De snelweg is spaghetti...

Mensen als miertjes drinken piep kleine biertjes, en laten lieve windjes uit hun schattige kiertjes. Hollandse bergen blijken de dijken.

Hoogte geeft rust en inzicht. De yoga school kan zijn deuren sluiten.

Paneldiscussie rol en beleid van de overheid

Op welke manier kan de overheid duurzaam, multifunctioneel dakgebruik bevorderen? Zijn subsidies het enige middel? Daniel Goedbloed van [Amsterdam Rainproof](#), Renee Miles Rooijmans stadsantropoloog bij [Dakdorpen](#), [Paul van Roosmalen](#) programmamanager multifunctionele daken in Rotterdam en Harro de Jong van [Buro Harro](#) gingen hierover in gesprek. De uitkomsten?

De gebouwde omgeving moet gezien worden als berglandschap: in 3 dimensies bieden gebouwen extra ruimte om te benutten. Nederlandse steden gaan de hoogte in maar hier wordt op dit moment maar in twee dimensies over nagedacht. Maak van stedenbouw een Slimcity Minecraft spel.

Daarnaast is het beleid van de overheid niet toegankelijk voor de mensen over wie het gaat. Maak iets lekkers van beleid. Schrijf kookboeken van beleidsdocumenten: leesbaar en beschikbaar voor iedereen.

Harro de Jong: "Moeten we naar mars of de maan? Ik vind het ver weg, maar kijk naar het dak, daar licht al een hele nieuwe wereld."

inspiratiesessie – rooftop rumour, duurzame daken kanskaart, dakenseizoen ROEF

Mirjam Slob, kersverse dakheld van 2022 en oprichter van [Rooftop Rumour](#), vertelde over haar grootse plannen op het dak van de oude V&D in Tilburg. Hier wil ze een heuse stadsboerderij van maken.

Remco Moen Marcar zet met [ROEF Amsterdam](#) een heus dakenseizoen op de kaart. De visie van ROEF is om het daklandschap te democratiseren. Het is belangrijk dat de daken niet alleen voor de rijken toegankelijk zijn. Vandaar dat ROEF deze zomer in stadsdeel Zuidoost een voor iedereen toegankelijk kunstproject heeft opgezet.

Gemeentelijk Vastgoed Amsterdam heeft een Duurzame Daken Kanskaart laten ontwikkelen door Rooftop Revolution. Eveline Roubos (programmamanager duurzaamheid): "Binnen de gemeente zijn er afdelingen die zich bezighouden met energieopwekking, waterberging, circulariteit, vergroening etc. Met deze kaart komt de slag om het dak in beeld. Het maakt op een integrale manier inzichtelijk waar welke doelen behaald kunnen worden."

Peter Smit is geen fan van bureaucratie en formalisering. Hij zegt: "mijn voorouders konden de deltawerken realiseren, tegenwoordig is het zo stroperig. Ga als waterschap ouderwets polderen, dat zou mijn ideale wereld zijn." Om mensen te helpen actie te nemen heeft het Waterschap een [stimuleringsregeling](#) in het leven geroepen.

De mooiste mogelijke toekomst – Jan van de Venis

De daken liggen er al generaties lang, van wie zijn ze eigenlijk? Stel jezelf voor dat je ouders achter je staan, en daarachter je grootouders en overgrootouders. En andersom je kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen voor je. Visualiseer nu je mooiste dakdroom en de stappen die moeten worden gezet om dit te realiseren

voor jouw achterkleinkinderen. Jan van de Venis nam ons mee in deze visualisatie-oefening. Wil je deze oefening thuis proberen, luister dan [hier](#) mee.

De uitkomsten? Glijbanen van het dak, mobiliteit op daken, parkeerproblemen opgelost, een onherkenbare stad die een jungle is geworden waarin natuur en wonen met elkaar verwoven zijn... Laten we deze dakdromen werkelijkheid maken!

Paneldiscussie maatschappelijke verantwoordelijkheid

Jennifer de Jonge (architect voor de dieren), Thomas van der Vlis (Programmamanager Innovatielab bij de Alliantie), Linda Zwinkels (Vertegenwoordiger VvE Camperstraat) en Marlien Sneller (Transitiemaker bij SquarWise) gingen met elkaar het gesprek aan over maatschappelijke verantwoordelijkheid. Allen nemen zij op hun eigen manier maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Jennifer beseft zich dat de gebouwde omgeving niet alleen van ons als mens is: er wonen ook dieren en planten. Vanuit haar onderneming NEST probeert zij door enthousiasme, goede voorbeelden en het laten zien van de waarde opdrachtgevers mee te krijgen.

Linda nam actie met haar VvE wat resulteerde in een waterbergend biodivers groendak van 750 m² en 7 bomen. Dit terwijl het dak niet toegankelijk is voor mensen. Het is van belang dat je mensen hebt die hun nek uit durven steken en ervoor gaan. Dan zet je stappen.

Dit doet Marlien bij SquareWise. In opdracht van overheden zet zij transitie in gang rondom duurzaamheidsopgaven. Vanuit haar eigen organisatie ziet zij dat traditionele organisatiemodellen minder goed werken. Steward owned organisaties kunnen sneller zaken voor elkaar krijgen. Als je maar met elkaar duidelijke afspraken maakt. Zelfs met een grote organisatie kunnen zij belangrijke beslissingen binnen 3 weken nemen. De maatschappelijke belangen staan daarbij voorop.

Dat laatste geldt ook voor woningcorporaties. Thomas van der Vlis vertelt dat zij vanuit het [RESILIO project](#) in Amsterdam hier extra invulling probeerden in te brengen door de aanleg van speciale waterretentie daken. Toch zijn er nog obstakels om dit door te zetten. Woningcorporaties moeten namelijk op veel meer vlakken de transitie maken. Dat is een complexe opgave, die ze graag gebiedsgericht, in dialoog met alle stakeholders aangaan.

Rooftop Award

Er waren dit jaar vele mooie inzendingen voor de Rooftop Award. De jury Arjen Ketting – MVRDV (juryvoorzitter), Mirjam Slob – Rooftop Rumour en Jennifer de Jonge – NEST architect voor de dieren, kozen maar liefst zes finalisten. Het dak op het Inspyrium in Cuijk mag zich een terechte winnaar noemen. Juryvoorzitter Arjen (MVRDV): "Dit dak heeft werkelijk alles in zich: een mooie vormgeving, afwisselende beplanting, een goede gebruiksfunctie, veel innovatieve elementen en veel

aandacht voor natuur en biodiversiteit. Boomkwekerij Ebben inspireert ons allemaal met de daktuin op het Inspyrium!"

Inspiratiemarkt

Tijdens de lunch, pauze en borrel konden de bezoekers van het symposium de stands van de partners van Rooftop Revolution bewonderen in de indrukwekkende marmere zaal. Amsterdam Rainproof stond er met hun regenton, Nocciolo had mooie samples van lichtgewicht materialen waaronder perzikstenen voor op het dak, De Dakdokters lieten mooie dakprojecten zien. En verder kon je er informatie vinden bij BMI, Owens Corning, Idverde, Zoontjens, Triflex, Weverling, Van der Tol en ZinCo bij hun prachtige stands.

Presentatie

Bekijk [hier](#) de presentatie van de dag terug.